

A Magyar Nemzeti Levéltár megyei tagintézményeiben őrzött állami anyakönyvek kutatásáról

2014. július 1-jén hatályba lép az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény (a továbbiakban: Atv.), amely jogszabályi változást eredményez a levéltárakban őrzött állami anyakönyvek kutathatóságát illetően.

Az 1980. december 31-ig vezetett állami anyakönyv levéltár által őrzött másodpéldányából az Atv. 78. § (2) bekezdése szerinti tájékoztatás és a 93/A. § szerinti kutatás kivételével semmilyen adattovábbítás nem teljesíthető és adat nem tehető megismerhetővé.

I. Az állami anyakönyvekből történő ügyfeles tájékoztatás eljárásrendje

A 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról (a továbbiakban: Infotv.) jogszabályi rendelkezései alapján az MNL megyei tagintézményeinek ügyfélszolgálatán állami anyakönyvi ügyekben 2014. július 1-jétől követendő eljárás a következő:

1. Az érintett (kiskorú esetén szülő, ill. gyám, gondnok) részére a kért anyakönyvi tájékoztatást meg kell adni, de csak a rá vonatkozó adatok tekintetében.
2. Minden más esetben, akár természetes személy, akár jogi személy az ügyfél, az Atv. 79. §-ra történő hivatkozással az illetékes anyakönyvezést végző hatósághoz kell a megkeresést irányítani.
3. Az érintett részére adott tájékoztatás ugyanazon adatkör tekintetében a tárgyévben egy alkalommal ingyenes, azaz illetékmentes.
4. A tájékoztatás nem egyenértékű az anyakönyv érintettre vonatkozó részéről adott hiteles másolattal, ha az érintett részéről ilyen igény merül fel, akkor az illetékes anyakönyvezést végző hatósághoz kell a megkeresést irányítani.
5. Az érintett részére a tájékoztatást csak abban az esetben lehet megadni, ha ez az MNL megyei tagintézményében őrzött anyakönyvi másodpéldányokból az érintett által megadott információk alapján teljesíthető. Ha az érintett által megadott információk alapján az érintettre vonatkozó anyakönyvi adat nem azonosítható be, azaz a tájékoztatás megadása kutatómunkát igényel, akkor az illetékes anyakönyvezést végző hatósághoz kell az ügyfelet irányítani.
6. Az érintett részére a tájékoztatás során továbbított adatokról az ügyfélszolgálat adattovábbítási nyilvántartást vezet, amely tartalmazza az általa kezelt személyes adatok továbbításának időpontját, az adattovábbítás jogalapját és címzettjét, a továbbított személyes adatok körének meghatározását.

II. Az állami anyakönyvek kutatása

Az anyakönyvek kutatását szabályozó Atv. 93/A. § értelmében az MNL megyei levéltárai őrizetében lévő állami anyakönyvbe bejegyzett adatok kutatása az alábbiak szerint történhet:

1. Az állami anyakönyvek az MNL megyei levéltáraiban 2014. július 1-jétől az alábbi korlátozásokkal bárki számára kutathatóak:

a) az érintett halálozási évét követő harminc év után,

b) ha a halálozás éve nem ismert, az érintett születésétől számított száz év, vagy – ha az későbbi – a bejegyzés keletkezésétől számított hetvenöt év után,

c) ha sem a születés, sem a halálozás időpontja nem ismert, a bejegyzés keletkezésétől számított hetvenöt év után.

2. A jogszabályban szereplő védelmi idő lejártá előtt abban az esetben kutatható az anyakönyv, ha

a) a kutatáshoz saját bejegyzése tekintetében maga az érintett, az érintett halálát követően leszármazója, leszármazó hiányában bármely, a Polgári Törvénykönyv szerinti hozzátartozója (Ptk. 8:1. § (1) szerint hozzátartozó: 1) a közeli hozzátartozó házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő és a testvér, valamint 2) az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa), hozzátartozó hiányában más örököse a kutató kérésére hozzájárult,

b) a kutató a hozzájárulás megadására az a) pont szerint jogosult személy, vagy

c) a kutatás – a kérelmező költségére – anonimizált másolattal is megvalósítható.

3. Az állami anyakönyvek másodpéldányai tudományos célú kutatás esetében az alábbiak szerint kutathatóak:

Ha a kutató a kutatást tudományos célból végzi, a kutatás az anyakönyvi bejegyzés keletkezését követő harminc év elteltével, a jogszabályban meghatározott védelmi időn belül is lefolytatható, feltéve, hogy a kutatás a közlevéltárakról szóló törvényben meghatározott, a kutatási tervre és az arra jogosult intézmény támogató állásfoglalására, továbbá a személyes adatok kezelésére vonatkozó előírásoknak és az Atv. 93/A. § (4) bekezdésben foglaltaknak megfelel. A támogató nyilatkozat kiadására a tudományos kutatást rendeltetésszerűen végző közfeladatot ellátó szerv vezetője jogosult.

A születési és halálozási bejegyzés hiányában, tehát az 1. ej esetében, a védelmi idő az utolsó anyakönyvi bejegyzéstől számítandó.

III. Az állami anyakönyvekből történő másolat kiadásának eljárásrendje

Az Atv. 93/A § (3) A (2) bekezdés a) pontjában meghatározott hozzájárulás megadásakor a hozzájáruló személy írásban nyilatkozik a kutató által megismerhető személyes adat – kutatás célja szerinti – felhasználásának elfogadásáról, valamint a személyes adatot tartalmazó iratok másolhatóságáról. Azaz, ha a kutatásra saját bejegyzése tekintetében az érintett, az érintett halálát követően leszármazója, leszármazó hiányában bármely, a Polgári Törvénykönyv szerinti hozzátartozója, hozzátartozó hiányában más örököse a kutató kérésére hozzájárult és a 93/A. § (3) bek. szerinti, másolhatóság engedélyezésére vonatkozó hozzájárulást az MNL megyei tagintézményeinek kutatószolgálatán bemutatja, akkor a másolatkészítést szabályozó MNL eljárásrend alapján a kért másolat kiadható. Az Atv. 93/A. § (4) bekezdés alapján az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény szerinti különleges adatok az anyakönyv kutatása során személyazonosításra alkalmas módon nem rögzíthetők és nem használhatók fel, kivéve, ha az érintett vagy az érintett halálát követően leszármazója ahhoz hozzájárult, vagy a kutatást ő végzi. Azaz nem adható ki másolat abban az esetben, ha az anyakönyvi bejegyzés az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról 2011. évi CXII. tv. 3. § (3) pontjában felsorolt különleges adatot tartalmaz, ami az anyakönyvek esetében a vallásra vonatkozó adatot, illetve a halál oka szerinti megjegyzés tekintetében egészségügyi adatot jelent, kivéve, ha az érintett vagy az érintett halálát követően leszármazója ahhoz hozzájárult, vagy a kutatást ő végzi. Az érintettségről, a hozzájárulásról és a másolhatóságról a mellékelt (1. sz. melléklet) Kérelem és Hozzájáruló nyilatkozat kitöltésével nyilatkoztatni kell a kutatót, illetve azt kutatás esetén be kell mutatnia a kutatónak. Az állami anyakönyvek anonimizálási költségei a kutatót terhelik. Az anonimizált másolat készítés díjának megállapítására irányadó a 2014. február 1-jén hatályba lépett a reprodukciós eljárási és másolatkészítési díjakról szóló 4/2014. főigazgatói utasítás. A kutatásra előkészítés határideje 21 nap. Ezen határidőt a megyei igazgató saját hatáskörben egy alkalommal legfeljebb 21 napra meghosszabbíthatja.

KÉRELEM

az 1895 után keletkezett állami anyakönyvek levéltárban őrzött másodpéldányainak kutatásához.

Sorszám:...../2014

Kutató neve:

Anyja neve:

Születési helye és ideje:

Lakcíme:

Elérhetősége (telefon/e-mail):

Személyi azonosító okirat száma:

Kutató látogatói jegyének száma;

Kutatás célja (a megfelelő részt kérjük aláhúzni);

- a. családkutatás személyes érintettség okán
- b. családkutatás hozzájárulási nyilatkozat alapján
- c. tudományos kutatás

Az állami anyakönyvekből kutatni kívánt személyre vonatkozó adatok;

A kutatást végző személy és a kutatott személy kapcsolata (személyes érintettség, Ptk. szerinti hozzátartozó, hozzájárulási nyilatkozat alapján kutató)¹;

Kutatott személy születési neve (vezetéknév, utóneve(k));

Kutatott személy születési/házasságkötési/halálozási ideje (év, hónap, nap);

Kutatott személy születési/házasságkötési/halálozási helye (település, anyakönyvi kerület);

A kutatótermi, szabályzat rendelkezéseit megismertem, az abban foglaltakat elfogadom. Alulírott kijelentem, hogy a fenti adatok a valóságnak megfelelnek. Elfogadom, hogy fenti adataimat a Magyar Nemzeti Levéltár nyilvántartásba veszi és az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. számú törvény rendelkezései szerint kezeli. Kérem kutatói nyilvántartásba vételemet, és számomra látogatói jegy kiadását!

Alulírott kötelezem magam arra, hogy a Magyar Nemzeti Levéltár kutatásra megkapott levéltári anyagából megismert és kigyűjtött személyes adatokat a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 2011. évi CXII. tv. 12. §-ában meghatározott módon² kezelem és használom fel.

¹ (Ptk. 8:1. §: hozzátartozó: a közeli hozzátartozó: házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő és a testvér; további hozzátartozó: az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa)

² „12. § (1) Tudományos kutatás céljára felvett személyes adat csak tudományos kutatás céljára használható fel. (2) A személyes adat érintettel való kapcsolatának megállapítását - mihelyt a kutatási cél megengedi - véglegesen lehetetlenné kell tenni. Ennek megtörténteig is külön kell tárolni azokat az adatokat, amelyek meghatározott vagy meghatározható természetes személy azonosítására alkalmasak. Ezek az adatok egyéb adatokkal csak akkor kapcsolhatók össze, ha az a kutatás céljára szükséges. (3) A tudományos kutatást végző szerv vagy személy személyes adatot csak akkor hozhat nyilvánosságra, ha a) az érintett ahhoz hozzájárult, vagy b) az a történelmi eseményekről folytatott kutatások eredményeinek bemutatásához szükséges.”

Hozzájáruló nyilatkozat

A 2010. I. tv. 93/A § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel alulírott:

.....

nyilatkozom, hogy a kutatott személy:

a) közeli hozzátartozója - (házastársa, az egyeneságbeli rokona, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermeke, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő és a testvér)*

valamint

b) további hozzátartozója - (élettársa, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa) vagyok.*

(* A megfelelő aláhúzendő)

Hozzájárulok, hogy a kutató a kutatott személyhez kapcsolódó megismerhető adatot a kutatás céljai szerint felhasználja és a személyes adatot tartalmazó iratból másolatot készít.

2014.

.....

Hozzájáruló személy

Előttünk mint tanúk előtt:

Név:

Név:

Cím:

Cím:

Szig.sz.:

Szig.sz.: